

BOEKBESPREKINGEN

DOOR

N. VAN POETEREN

Ziekten en Beschadigingen der cultuurgewassen
door D. STIELTJES. I. Landbouwgewassen, 2e druk,
W. E. J. Tjeenk Willink, Zwolle, 1935.

Zooals de schrijver in zijn voorbericht mededeelt, is de inhoud van den tweeden druk van het bovengenoemde boekje op vele punten gewijzigd en aangevuld. Daardoor heeft het in bruikbaarheid ongetwijfeld zeer gewonnen en als de schrijver zich van de nog bestaande tekortkomingen rekenschap geeft, waarvan de in het vak doorkneden hem nog een aantal zullen kunnen aanwijzen, dan zal die bruikbaarheid nog toenemen.

Indien ik enkele opmerkingen in het algemeen zal maken, dan wil ik er wel op wijzen, dat naar mijn meening aan de bestrijding der ziekten en aantastingen te weinig aandacht wordt geschonken. Wel wordt bij iedere ziekte en bij elk insect aangegeven wat daartegen gedaan kan worden, maar een wat nauwkeuriger opgave en een algemeen overzicht zouden meer datgene geven, wat de schrijver in zijn voorbericht zelf zoo noodig vindt, nl. dat men met feiten moet komen en niet al te veel met theorieën.

Verder wil ik als mijn indruk geven, dat de inhoud nog steeds niet met de noodige zorg behandeld is. Zoo is het vermoedelijk geen drukfout, dat er op blz. 133 geschreven wordt van *Eerstelingen en Schotsche muizen*, terwijl dit synoniemen zijn. Verder het gebruik van het woord: schijnbaar, waar dit *blijkbaar* moet zijn. Ook mag de schrijver het middel tegen muizen niet serum noemen, al komt het van de Seruminrichting. En zoo op vele andere plaatsen.

Een opmerking van geheel anderen aard is deze, dat terwijl de illustratie zeker niet de zwakste zijde van het boekje is, de keuze der afbeeldingen niet altijd gelukkig genoemd kan worden. Zoo zou het veel beter zijn, indien inplaats van door de wratten aan den stengel van een aardappelplant, de aardappelwratziekte was afgebeeld door een knol met een wrat, terwijl een afbeelding van een door *Alternaria* aangetasten aardappel veel nuttiger zou zijn, dan de nu opgenomen vergrootte afbeelding van *Alternaria*-bladvlekken.

De origineele foto's zijn, met eenige uitzonderingen, niet de beste in het boekje. Ik geef het den practicus om in fig. 110 pycniden van *Dilophospora* te zien. Hij zal, als hem er niets bij gezegd wordt, deze afbeelding houden voor een bij avond genomen foto van een berglandschap aan een rivier gelegen, met ter rechter zijde een gebouw met groote koepel, terwijl de opname gedaan is van onder de boog van een steenen brug, waarvan een deel nog aan de rechterzijde van de foto daarop is afgebeeld!

Het hoofdstuk over vogels, als schadelijke dieren voor den landbouw is wel zeer onvolledig, terwijl wat nu het grootste deel vormt, nl. de zgn. vogelcultuur, d.w.z. het verschaffen van nestgelegenheid door het ophangen van nestkasten gevoegelijk weggelaten zou kunnen worden, daar dit voor den landbouw geen betekenis heeft. Ook de eekhoorn kan, als voor den landbouw van geen belang, onbesproken blijven.

Als leerboek bij het onderwijs, dus met de noodige mondelinge aanvullingen en toelichtingen, kan het boekje beter dienst doen dan als leidraad voor den praktischen landbouwer. Daarvoor voelt men niet voldoende het contact met de praktijk.

Ziekten en Beschadigingen der Cultuurgewassen
door D. STIELTJES, II. Vruchtbomen. W. E. J.
Tjeenk Willink, Zwolle, 1935.

De inhoud van dit boekje geeft zeer veel meer aanleiding tot critiek dan die van het voorgaande. Men voelt onmiddellijk dat de schrijver op het gebied der ziektebestrijding in de ooftteelt heel wat minder thuis is dan op dat bij de landbouwgewassen want er zijn, vooral in het bijzondere gedeelte maar weinig bladzijden, waar geen opmerkingen op den inhoud gemaakt kunnen worden. In vele gevallen zijn er zelfs meerdere per bladzijde en daaronder zijn er van zeer ernstigen aard. Het is ondoenlijk ook maar eenigszins al deze fouten, onjuistheden of onduidelijkheden aan te stippen. Maar ik wil hier, als bewijs, eenige laten volgen.

Het begint al bij de eerste bladzijde van het bedoelde gedeelte, waar bij de ziekten van de druif beweerd wordt, dat de Nederlandsche druivenkweker alle mogelijke moeite aanwendt om den valschen meeldauw uit zijn kassen te weren, terwijl in werkelijkheid deze zwam in onze druivenkassen niet voorkomt. Wat de schrijver mededeelt over de levenswijze van den spruitvreter der bessen is zoo fantastisch, dat het nergens naar lijkt, terwijl de roode worm (der frambozen) ook bij de ziekten der aalbessen genoemd wordt. Pokziekte bij peer wordt bestreden met carbolineum 1 op 5, maar bedoeld wordt Californische pap 1 op 5. De levenswijze

van den appel- en den perebloesemkever worden onjuist beschreven.

Derris is geen aftreksel van Derris elliptica maar, zooals later ook aangegeven wordt, de gemalen wortel van deze plant. Phenolen zijn niet hetzelfde als teeroliën. Californische pap van 30° Beaumé kan niet door particuleren in een kookpot bereid worden.

Er zal dan ook nog heel wat herzien moeten worden, voor dit boekje voor het doel, waarvoor het geschreven is, bruikbaar zal zijn geworden. Niet alleen op het technische gedeelte zijn zoovele aanmerkingen te maken, maar ook op hetgeen medegedeeld wordt over Wetten.

Om te voldoen aan de bepalingen der druifluiswetgeving moeten men zich, al vele jaren, niet meer wenden tot den Commissaris der Koningin, op gezegeld papier, maar tot den Plantenziektenkundigen Dienst op ongezegeld papier.

Niet juist acht ik het dat de schrijver, naast de sproeischema's, die er bestaan, nog een werkschema geeft, dat hoofdzakelijk een sproeischema is. Hij kan zich in dezen werkelijk wel houden aan hetgeen door deskundigen, aan de hand van zeer omvangrijke buitenlandsche en binnenlandsche ervaringen, hiervoor wordt opgesteld.

Ik kan dit boekje niet als een aanwinst voor onze plantenziektenkundige literatuur beschouwen.

Market diseases of fruits and vegetables. Apples pears, quinces by Dean H. ROSE, Charles BROOKS, D. F. FISHER and C. O. BRATLEY.

Ik meen goed te doen de aandacht te vestigen op het hierboven vermelde boekje, dat als No 168 van de Miscellaneous publications door het United States Department of Agriculture in November 1933 is uitgegeven en dat voor 40 Americanen verkrijgbaar is bij den Superintendent of Documents, Washington D.C.

Het bevat de beschrijving van 59 ziekten en beschadigingen aan de vruchten der drie genoemde gewassen en afbeeldingen daarvan op 16 gekleurde en 6 zwarte platen. De gekleurde afbeeldingen zijn met buitengewoon veel zorg vervaardigd en lijken mij uitstekend. Alle mogelijke beschadigingen, zooals deze aan het marktfruit waargenomen worden, zijn afgebeeld en het is voor ons zeer nuttig, deze verzameling te bezitten. Zoo vindt men afbeeldingen van de verschillende rottingen, zooals die veroorzaakt door Botrytis, Penicillium, Sclerotinia, Alternaria, Glo-

merella e.d. en verder: late schurftaantasting, roetvlekken (sooty blotch) vliegenvlekken (flyspeck), broeivlekken (scald) maar ook beschadiging door ammoniak, hagelschade, inwendige rottingen en bruinkleuringen, vorstschade, sproeibeschadiging, enz.

Het zal voor velen, die zich met de bewaring van fruit bezighouden, nuttig zijn, zich dit werkje, dat eerst dezer dagen in mijn handen kwam, aan te schaffen.

Gelijksoortige uitgaven in dezelfde serie, waren reeds verschenen resp. in Februari en Maart 1932 over ziekten van aardappelen en ziekten van tomaten, spaansche pepers en eierplanten. De titels van deze, eveneens van uitnemende gekleurde afbeeldingen voorziene publicaties luiden:

Market diseases of fruits and vegetables: Potatoes by George K. K. Link and Glen. B. Ramsey en

Market diseases of fruits and vegetables: Tomatoes, Peppers, Eggplants by Glen. B. Ramsey and George K. K. Lind.

De prijs bedraagt resp. 30 en 20 Amerik. cents.